

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ἰωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Ἔργο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannsvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannsvaptistis.gr

● ΕΤΟΣ 58ο - ΤΕΥΧΟΣ 609 ●
● ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015 ●

● «Ίδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α' 29) ●

Ἀπό Παρθένο Μητέρα

Σύναξις

Σύναξις τῆ δευτέρῃ μέρᾳ τῶν Χριστουγέννων. Σύναξις τῶν πιστῶν στό ναό τοῦ Θεοῦ. Τά Χριστούγεννα συνάγεται πολὺς λαός. Τὴν ἐπομένη συνάγονται λίγοι. Καί ὁμως, θά ἔπρεπε καί τῆ μέρᾳ αὐτῇ νά συνάγονται οἱ πιστοὶ χριστιανοί στήν ἐκκλησία. Γιορτάζεται ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἀπό τὴν Ἐκκλησία ὠρίστηκε εὐχαριστιακὴ σύναξις τῆ δευτέρῃ μέρᾳ τῶν Χριστουγέννων, γιά νά τιμηθῆ τό ὄργανο τοῦ μοναδικοῦ Θαύματος.

Στήν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ὕστερα ἀπό ἓνα μεγάλο γεγονός, τὴν ἐπομένη τιμᾶται τό πρόσωπο, πού διακόνησε τό γεγονός αὐτό.

- Τὴν ἐπομένη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (26 Μαρτ.) ἡ Σύναξις τοῦ ἀγγέλου Γαβριήλ.
- Τὴν ἐπομένη τῆς Ὑπαπαντῆς (3 Φεβρ.) ἡ Σύναξις τοῦ πρεσβύτου Συμεών.
- Τὴν ἐπομένη τῶν Θεοφανείων (7 Ἰαν.) ἡ Σύναξις τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.
- Τὴν ἐπομένη τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου (9 Σεπτ.) ἡ Σύναξις Ἰωακείμ καί Ἄννης.

● Καί τὴν ἐπομένη τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ (26 Δεκ.) ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

«Θεός τό τεχθέν, ἡ δέ Μητήρ Παρθένος.

Τί μείζον ἄλλο καινόν εἶδεν ἡ κτίσις;» (στίχος συναξαρίου Χριστουγέννων)

Σύναξις γιά τὴ Μητέρα. Ὑπερφνές θαῦμα ἡ Παρθένος Μητέρα. Προεικονίζεται πολλές φορές στήν Παλαιά Διαθήκη. Γιά τὴν προεικόνησι τῆς ἐκ Παρθένου Γεννήσεως μιλάει καί ὁ εἰρμός τῆς ἡ ὠδῆς τοῦ ἱαμβικικοῦ κανόνος τῶν Χριστουγέννων.

Στίς μεγάλες γιορτές, ὅπως τά Χριστούγεννα, τά Θεοφάνια, ἡ Πεντηκοστή, ἔχουμε διπλοῦς κανόνες. Ὁ ἓνας, ἀπλούστερος καί εὐκολώτερος στή γλώσσα, στό μέτρο, στό ψάλσιμο καί στήν ἐρμηνεία. Ὁ ἄλλος δυσκολώτερος. Ὀνομάζεται ἱαμβικός. Ἀριστούργημα ποιητικῆς τέχνης, φιλολογικοῦ κάλλους, μουσικοῦ μέ-

τρον, θεολογικού βάθους. Οί ιαμβικοί κανόνες, ως επί τό πλείστον, είναι ποιήματα του μεγάλου δογματικού και ύμνογράφου, του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού (8ος αί.).

Προεικόνις του θαύματος

Ὁ εἰρμός τῆς η' ὠδῆς τοῦ ιαμβικοῦ τῶν Χριστουγέννων:

*«Μήτηρ ἀφλέκτως εἰκονίζουσι Κόρη
οἱ τῆς παλαιᾶς πυρπολούμενοι νέοι,
ὑπερφυῶς κύουσαν ἐσφραγισμένην.
Ἄμφω δέ δρῶσα θαυματουργία μιᾶ,
λαούς πρὸς ὕμνον ἐξανίστησι χάρις».*

Μιλáει γιά δύναμι, πού συντελεῖ δύο θαύματα. Πρόκειται γιά τή χάρι. Ὅπως πολλοί εἴμαστε ἀσχετοί μέ τή δύναμι, πού λέγεται πυρηνική ἐνέργεια, ἔτσι πολλοί εἶναι ἀσχετοί μέ τή μυστική δύναμι, πού λέγεται χάρις.

Ἡ χάρις «δρῶσα θαυματουργία μιᾶ» ἐποίησε «ἄμφω». Ἐνήργησε καί τά δύο θαύματα.

- Τό ἕνα εἶναι τό θαῦμα τῶν Τριῶν Παίδων. Τούς διατήρησε ἀφλεκτοῦς (Δαν. κεφ. γ'). Δέν κáηκαν, καίτοι ἦσαν πυρπολούμενοι ἀπό τή φωτιά τοῦ Ναβουχοδονόσορ.

- Τό ἄλλο εἶναι τό θαῦμα τῆς Παρθένου. Τήν διατήρησε ἀφλεκτή, ἀθικτή, ἡ χάρις, καίτοι ἦταν πυρπολούμενη ἀπό τή φωτιά τῆς Θεότητος.

Τό ἕνα εἰκονίζει τό ἄλλο: *«Μήτηρ ἀφλέκτως εἰκονίζουσι Κόρη οἱ τῆς παλαιᾶς πυρπολούμενοι νέοι».*

Δέν συγκρίνεται βέβαια τό ἕνα θαῦμα μέ τό ἄλλο.

Τό θαῦμα τῆς Παρθένου εἶναι ἀπείρως μεγαλύτερο. Εἶναι τό μυστήριο τῆς χάριτος. Στό ἕνα θαῦμα ἡ φωτιά εἶναι ὕλική, γήινη. Στό ἄλλο ἡ φωτιά εἶναι οὐράνια, θεϊκή.

Ὁ ἅγ. Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης λέει, ὅτι τό θαῦμα τῆς Παρθένου εἶναι ἀπείρως μεγαλύτερο καί γιά τόν ἐξῆς λόγο:

- Στήν πρώτη περίπτωσι οἱ τρεῖς νέοι βρέθηκαν στή φωτιά. Στή δεύτερη ἡ φωτιά βρέθηκε στήν Παρθένο Κόρη!

- Οἱ Τρεῖς στό φυσικό πῦρ παραμένουν ἀβλαβεῖς. Βρίσκεται τό ὑπερφυσικό πῦρ, τό αἶλο πῦρ τῆς Θεότητος καθ' ὀλοκληρίαν μέσα στή μήτρα τῆς Παρθένου, καί ἡ Παρθένο μένει ἀβλαβής.

Διέμεινε ἀφλεκτή ἡ Παρθένο, ἀειπαρθένος, ὅπως ἀφλεκτή παρέμεινε ἡ βάτος, πού εἶδε ὁ Μωϋσῆς (Ἐξὸδ γ' 2-14).

Γιατί ἀπό Παρθένο;

Γεννήθηκε ὁ Χριστός ἀπό Παρθένο Κόρη. Ὁ Θεός διάλεξε τόν τρόπο τῆς ἐνανθρωπήσεως γιά νά σώση τόν ἄνθρωπο. Ἐπρεπε νά ντυθῆ τό ἔνδυμα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἄλλ' αὐτό τό ἔνδυμα ἦταν λερωμένο, κηλιδωμένο. Ἐντυσε τόν ἄνθρωπο ὁ Θεός μέ τή θεοῦφαντη στολή τῆς ἀναμαρτησίας καί τῆς ἀθανασίας. Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀφήσε ἐκτεθειμένη τή στολή του στό μίασμα τοῦ Διαβόλου. Λερώθηκε ἡ στολή τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ὁ μολυσμός μεταδίδεται σέ ὄλους τοῦς ἀνθρώπους, πού γεννιῶνται μέ τό φυσικό νόμο.

- Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἔπρεπε νά ντυθῆ τή στολή τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλά νά εἶναι καθαρῆ, ἀμίαντη. Ἐπρεπε, λοιπόν, νά γεννηθῆ ἀπό ἄνθρωπο καθάρο. Τέτοιος ἦταν μόνον ἡ Μαρία, ἡ Κόρη τῶν προφητειῶν.

- Ἐπρεπε ἀκόμα, νά γεννηθῆ μέ ὑπερφυσικό τρόπο. Ὁ φυσικός μεταδίδει τό μικρόβιο τῆς ἁμαρτίας. Ὁ ὑπερφυσικός τρόπος, ἡ ἐκ Παρθένου γέννησις, ἐξασφαλίζει τήν ἀπουσία τῆς ἁμαρτίας.

- Ὁ Χριστός ντύθηκε τήν καθαρῆ στολή τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Καί αὐτό πού προσέλαβε, τό «πρόσλημμα», θεώθηκε, μέ τήν ὑποστατική ἔνωσι ἀνθρωπίνης καί θείας φύσεως.

Πέρασε ὁ Θεός στόν ἀνθρώπινο χῶρο ὄχι ἀπό τήν πεπατημένη ὁδό. Πέρασε ἀπό δρόμο ἀβατο, πού κανένας δέν τόν εἶχε πατήσει.

- Ἄβατος ἡ Παρθένο. Ἡ ἁμαρτία δέν βρῆκε μονοπάτι νά βαδίση μέσα στήν παρθενική της ὑπαρξί.

• Άβατος και ό τρόπος τής κήσεως. Κανένα παιδί στον κόσμο δεν πέρασε στη ζωή άνευ σποράς, από παρθένο μητέρα.

Υπερφυσία και ή γέννησις

Στή σύλληψη και στή γέννησι του Χριστού τέθηκαν σε άργία οι φυσικοί νόμοι! Λειτουργησε υπερφυσές θαύμα.

Δικοί Του οι νόμοι, δικό Του και τό θαύμα. Δικό Του και τό μυστήριο.

• Θαυμαστός ό φυσικός νόμος τής κήσεως.

• Θαυμαστότερο τό υπερφυσικό μυστήριο τής κήσεως τής Παρθένου.

Βλέπουμε τή γέννησι, άγνοούμε τον τρόπο. Βλέπουμε τίς ενέργειες, άγνοούμε τήν ουσία του Μυστηρίου. Λέει ό ιερός Χρυσόστομος: «Τήν τεκοῦσαν όρώ, τον τεχθέντα βλέπω, τον δέ τρόπον τής γεννήσεως ου συνορώ. Νικάται γάρ φύσις, νικάται και τάξεως όρος, όπου Θεός βούλεται. Ου γάρ κατά φύσιν γέγονε τό πράγμα, άλλ' υπέρ φύσιν τό θαύμα. Ήργησε γάρ ή φύσις και ενήργησε του Δεσπότου τό βούλημα. Ω χάριτος αφράστου!» (Ε. Π.Ε. 35,468-470). Με τ ά φ ρ α σ ι ς : Κι αυτήν που γέννησε βλέπω, κι Αυτόν που γεννήθηκε. Άλλά τον τρόπο τής γεννήσεως δεν κατανοώ. Διότι νικείται ή φύσις, όπως κι ό φυσικός νόμος, εκεί που θέλει ό Θεός. Ή Γέννησις δεν έγινε μέ φυσικό τρόπο. Τό θαύμα είναι υπερφυσικό. Όταν τέθηκε σε άργία ή φύσις, τότε ενήργησε τό θέλημα του Κυρίου. Ευλογημένη ή άνείπωτη χάρις!

Έγινε άνθρωπος ό Θεός! Ό Χριστός είναι Θεάνθρωπος. Ή φύσις δεν έπέτρεπε στό Θεό νά γίνη άνθρωπος. Γι αυτό ό Δεσπότης τής φύσεως εισάγει «ξένον τρόπον», θαυμαστό τρόπο, για νά γίνη ό Θεός άνθρωπος..

Πώς γεννήθηκε από Παρθένο;

• Αν δεν γεννιόταν από Παρθένο:

- Δεν θά ήταν Θεάνθρωπος.
- Δεν θά ήταν Παντοδύναμος.
- Δεν θά ήταν Άναμάρτητος.
- Δεν θά ήταν Σωτήρας και Λυτρωτής

του κόσμου. Δεν θά ήταν Ίησους ό Χριστός.

Ή λογική άναζητεί τρόπους έρμηνείας του Μυστηρίου τής έκ Παρθένου γεννήσεως. Πώς γεννήθηκε από Παρθένο;

Ποιό για τό Θεό είναι δυσκολότερο;

Νά κατασκευάση από τό μηδέν τό ναό τής φύσεως ως κατοικία του ανθρώπου, ή νά κατασκευάση από προϋπάρχουσα ύλη τό δικό Του ναό;

Άσφαλώς τό πρώτο. Ό Θεός, που έκανε τό δυσκολότερο και κατασκεύασε από τό μηδέν τό ναό τής φύσεως, δεν μπορούσε νά κάνει τό εύκολότερο, νά κατασκευάση από έκλεκτή ύλη, από τήν Παρθένο, τό δικό Του ναό;

• Όσο καλός και άν είναι ό τεχνίτης, άν δεν έχη καλά ύλικά, δεν μπορεί νά δείξη τήν τέχνη του και νά έμφανίση άριστουργήματα. Έπέβλεψε στή γή ό τεχνίτης (Έβρ. ια' 11) Θεός.

• Βρήκε έκλεκτή ύλη, τήν παρθένο Κόρη. Και κατασκεύασε τό κατοικητήριο, όπου χώρεσε ό Άχώρητος. Λέει ό ι. Χρυσόστομος: «Τεχνίτης, εύρών ύλην χρησιμωτάτην, κάλλιστον άπεργάζεται σκευός. Ό Χριστός, εύρών τής Παρθένου άγιον και τό σώμα και τήν ψυχήν, έμφυχον έαυτώ κατεκόσμησε ναόν» (Ε.Π.Ε. 35,470). Με τ ά φ ρ α σ ι ς : Ένας τεχνίτης, σάν βρή πολύ χρήσιμη ύλη, κατασκευάζει ωραιότατο σκευός. Ό Χριστός, σάν βρήκε έκλεκτό άνθρωπο και στό σώμα και στήν ψυχή, τήν Παρθένο, κατασκεύασε και στόλισε για τον έαυτό Του έμφυχο ναό.

• Ό πρώτος Άδάμ προήλθε άπ' τήν παρθένο γή.

• Ό νέος Άδάμ, ό Χριστός, προήλθε από παρθένο Κόρη. Ή μήτρα τής Παρθένου είναι ή γή, ή γεωργήσασα «τόν βότρυν τον πέπειρον» και «βλαστήσασα τον καρπόν τής ζωής».

Ό ίδιος Θεός, που έδωσε τό πρόσταγμα: «Βλαστησάτω ή γή βοτάνην χόρτου» (Γεν. α' 11), και ή παρθένο γή βλάστησε, ό Ίδιος έδωσε και τό πρόσταγμα νά βλαστήση ή παρθένο γή τής Μαρίας.

• Ή πρώτη γυναίκα προήλθε από άνδρα, χωρίς γυναίκα: από τον Άδάμ.

• Ο νέος Ἀδάμ, ὁ Χριστός, προῆλθε ἀπὸ γυναῖκα, χωρὶς ἀνδρα· ἀπὸ τὴν Παρθένο. Ἐξόφλησις χρέους!

Τὸ γυναικεῖο γένος χρωστοῦσε στὸ ἀνδρικό τὴ γέννησι τῆς πρώτης γυναίκας. Μὲ τὴ γέννησι τοῦ νέου Ἀδάμ μόνον ἀπὸ γυναῖκα, ἐξοφλεῖται τὸ χρέος. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ σημειώνει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ὡσπερ ὁ Ἀδάμ ἀνευ γυναικός γυναῖκα ἤνεγκεν, οὕτω καὶ σήμερον ἡ παρθένος ἀνευ ἀνδρός ἔτεκεν. Ἐχρεώσται τὸ γυναικεῖον γένος τοῖς ἀνθρώποις τὴν χάριν» (Ε.Π.Ε. 35,474-476).

• Ἡ Εὐα προῆλθε ἀπὸ τὸν Ἀδάμ, χωρὶς ὁ Ἀδάμ νὰ ὑποστῇ κάποια μείωσι.

• Ο Νέος Ἀδάμ, ὁ Χριστός, προῆλθε ἀπὸ τὴ Νέα Εὐα, τὴν Παναγία, ἡ ὁποία ὅμως παρέμεινε ἄθικτος, ἀειπάρθενος. «Σῶος ἔμεινε ὁ Ἀδάμ καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς πλευρᾶς. Ἄφθορος ἔμεινε καὶ ἡ παρθένος μετὰ τὴν πρόδον τοῦ βρέφους» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 35,476).

Ἄς θυμηθοῦμε καὶ τὴν Εὐα. Ἐχει καὶ γι' αὐτὴν ἐπιχείρημα ὁ ἱερός Χρυσόστομος, προκειμένου νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐκ Παρθένου γέννησι τοῦ Χριστοῦ.

• Παρθένος ἦταν ἡ Εὐα ὅταν ὁ Διάβολος τὴν ἐξαπάτησε.

• Παρθένος ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ ἡ Νέα Εὐα, πού ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ εὐαγγελίσθηκε.

• Ἡ Εὐα ἀπατήθηκε καὶ γέννησε τὴν ἁμαρτία καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας τὸ θάνατο.

• Ἡ Νέα Εὐα, ἡ Παρθένος, δέχεται τὸν Εὐαγγελισμό καὶ γεννάει τὸ Σωτῆρα· Ἐκεῖνον, πού κατέλυσε τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ χάρισε στὸν κόσμον τὴ ζωὴ (Ε.Π.Ε. 35,486).

Τὸ θαῦμα συνεχίζεται

Θαῦμα θαυμάτων ἡ ἐκ Παρθένου γέννησις τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἐμεινε ἄφλεκτος ἡ μήτρα τῆς Παρθένου. Ἐγενε ἐκεῖνο τὸ θαῦμα,

γιὰ νὰ γίνῃ καὶ σέ μᾶς παρόμοιο θαῦμα.

• Ἄφλεκτος νὰ μείνῃ ἡ πίστις μας μέσα στὸ καμίνι τῆς σύγχρονης Βαβυλώνας.

• Ἄφλεκτος νὰ μείνῃ ἡ ἀρετὴ μας μέσα στὸ καμίνι τῆς διαφθορᾶς τοῦ πανσεξουαλικοῦ σημερινοῦ κόσμου.

• Ἄφλεκτος νὰ μείνῃ ἡ παρθενία τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων καὶ ὄλων τῶν ἐν ἀφιέρωσει προσώπων· ἄφλεκτος μέσα στὸ καμίνι τῆς σύγχρονης ἀκολασίας.

Μὲ τὴ χάρι τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ νὰ μείνουμε ἄφλεκτοι ἀπὸ τὴ φωτιά τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Πατέρας τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ νὰ μᾶς «τηρήσῃ ἐκ τοῦ πονηροῦ» (Ἰωάν. ιζ' 15).

Ἄρχιμ. Δανιὴλ Γ. Ἀεράκης

Ἐπίκαιρο βιβλίο τοῦ ἀρχιμ. Δανιὴλ Γ. Ἀεράκη

Προσέγγισις στὸ μυστήριο τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως.

Σελ. 128. Τιμᾶται 2,5 εὐρώ. Προσιτό γιὰ ἀναμνηστικὸ δῶρον σέ μέλη ἐκκλησιαστικῶν συνάξεων.

Τηλ.: 2103212713 - 2109765440.

Μέ ἀφορμή τόν Ἡρώδη

Ἄθεϊα ἢ διωγμός;

Δέ μᾶς εἶναι δύσκολο νάμποῦμε στόν κρυφόν κόσμο τοῦ Ἡρώδη. Ὁ ἴδιος ἄνοιξε τίς πύλες. Κι ὁ Εὐαγγελιστής, πού ἔζησε στήν περιοχὴ τῆς ἐπικρατείας του κι ἀναστράφηκε μέ τούς ἀνθρώπους κι ἄκουσε τίς πληροφορίες ἀπ' τά κοντινά πρόσωπα, φέρνει στήν ἐπιφάνεια τούς διλογισμούς του καί περιγράφει τίς ἀντιδράσεις του.

Ὁ Ἡρώδης δέν πρόβαλε ἀθεΐα, ἄρνηση ἀποδοχῆς τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ἀπροκάλυπτα, σκληρά, μεθόδεψε τόν διωγμό.

Ἡ πρόθεσή του ἦταν νά ἐξοντώσει τόν νεογέννητο. Νά πνίξει τόν ἀπαλό χαμόγελό του. Νά βυθίσει τή ματιά του στό σκοτάδι. Νά ἀφανίσει τή ζωὴ ἀπ' τά σωθικά του.

Δέν τόν ἀπασχόλησε ἂν οἱ προφητεῖες ἦταν σωστές ἢ λαθεμένες. Ἄν ἡ ἀναγγελία τῶν μάγων γιά τή γέννηση τοῦ βασιλιᾶ τῶν Ἰουδαίων στηριζόταν σέ προσεγμένη ἐξακριβωση ἢ ἀποτελοῦσε μιὰ ἐπιπόλαιη πράξη.

Τό μόνο στοιχεῖο, πού ἀναζήτησε, ἦταν ὁ τόπος τῆς κατοικίας τοῦ ἀνεπιθύμητου βρέφους. «Καί συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καί γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστός γεννηᾶται» (Ματθ. β' 4).

Κι ἀφοῦ πήρε τήν πληροφορία, πού ἤθελε καί μπόρεσε νά προσδιορίσει τή θέση τοῦ ἀπέριττου λίχνου, ξεστόμισε τήν ἐγκληματική διαταγή καί ξαπόστειλε τούς μισθοφόρους του νά σπεύρουν τόν ἀφανισμό καί τόν θρῆνο στή μικρὴ πόλη τῆς Βηθλεέμ καί σ' ὅλα τά περίχωρα.

Ἡ βάρβαρη αὐτὴ πράξη τοῦ Ἡρώδη δέν εἶναι χωρὶς ἱστορικό νόημα.

Σέ μιὰ ἱστορική ἐπανάληψη φανερώνεται μέ τήν ἴδια ποιότητα καί μέ τίς ἴδιες προεκτάσεις.

* * *

Τό κύμα τῆς βίας ἐνάντια στόν σαρκω-

μένο Λόγο τοῦ Θεοῦ δέ σβήνει. Κοπάζει γιά λίγο καί ξαναορμάει ἀπειλητικό.

Στίς παλιές ἐποχές τό κύμα αὐτό εἶχε τή σαφή ἔνδειξη. Ἦταν καί χαρακτηριζόταν «διωγμός». Οἱ εἰδωλοάτρες ὀρμούσαν ἀκάθεκτα. Κεῖνοι, πού θίγονταν ἀπ' τή νέα θρησκεία, ἄνοιγαν τά σιδερένια κλουβιά τῶν λεόντων ἢ ἀκόνιζαν τό ξίφος, γιά νά τό βυθίσουν στίς καρδιές τῶν πιστῶν.

Στίς νεώτερες ἐποχές ἡ ἐπίθεση ἔγινε καί γίνεται μέ τή μάσκα τῆς ἀθεΐας.

Σέ πρῶτο πλάνο προβάλλεται ἡ ἀντίρρηση τῶν συνειδήσεων. Ἡ δῆθεν προχωρημένη γνώση, πού δέν ἐπιτρέπει τήν ἀποδοχὴ τοῦ Θεοῦ καί τή συμμόρφωση στό Εὐαγγέλιο. Ἦ οἱ δῆθεν καινούργιοι καιροί, πού παραμέρισαν τίς προκαταλήψεις τοῦ παρελθόντος κι ἔχτισαν ἕνα καινούργιο κόσμο.

Ἡ ἀθεΐα λανσάρεται σάν ἀπόκτημα τῆς ἐπιστήμης ἢ σάν ἀπελευθέρωση ἀπ' τὰ σχήματα τοῦ παρελθόντος ἢ σάν ἄνοιγμα καινούργιων ὀριζόντων.

Δέ γίνεται καθόλου χρήση τοῦ ὄρου «διωγμός». Δέν ἀναφέρεται, πῶς ὑπάρχει συνέχεια στήν ἀρνητική τοποθέτηση καί στήν ἐπιθετικότητα ἀπ' τήν ἐποχὴ τοῦ Ἡρώδη μέχρι τήν ἐποχὴ τοῦ Διοκλητιανοῦ κι ἀπό τότε μέχρι τοὺς διώκτες καί τοὺς διωγμούς τῶν ἡμερῶν μας.

Ὅμως, ὅσο κι ἂν συσκοτίζεται ἡ πραγματικότητα κι ὅσο κι ἂν ἐπιστρατεύονται καινούργιοι ὄροι, γιά νά ντύσουν τή στάση τῆς πολεμικῆς ἐναντία στόν Ἰησοῦ, ὁ δόλιος μηχανισμός συχνά αὐτοαποκαλύπτεται κι οἱ προθέσεις τῶν διωκτῶν ἀπ' τὰ βάθη τῶν ψυχῶν τους ἀνεβαίνουν στήν ἐπιφάνεια.

Τό χρίσμα τῆς ἐπιστημονικότητας ἢ τοῦ ἐκσυγχρονισμού εἶναι σκέτη ἀπάτη.

Ἡ ἀθεΐα δέν ἔχει κανένα θεωρητικό ἔρεισμα. Δέν εἶναι γέννημα τῆς ἔρευνας ἢ σταθμός στήν ἐξέλιξη τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἡ ἀθεΐα εἶναι παθιασμένη ἄρνηση καί

διωγμός. Είναι ξεσπασμα μίσους και πόλεμος σκληρός, με στόχο τήν εξόντωση του Θεού.

Πάρετε τά βιβλία ή τά δημοσιεύματα τών άθέων στά χέρια σας και ψάξτε νά δείτε, πόση έπιστήμη κάνουν. Κείνοι, πού τά γράφουν, δέν έχουν καμμιά σχέση μέ τίς έπιστημονικές έρευνες, πού επικαλούνται. Κι οί άναγραφές, πού στρώνονται για νά θεμελιώσουν τήν άθεΐα, ή είναι πλαστογραφημένες διατυπώσεις άλλων συγγραφέων ή είναι στρεψόδικοι συλλογισμοί, πού δίνουν στό διωγμό έπιστημονικοφάνεια.

Ή έπιστήμη, όταν έχει αúτογνωσία και συνέπεια, δέν πολεμάει τόν Θεό. Έρευνάει τή Δημιουργία του Θεού. Και τή χαίρεται και τήν περιγράφει.

Ή άθεΐα άπ' τή φύση της δέν έχει καμμιά σχέση μέ τήν έπιστήμη. Είναι στάση άρνητική, πού ύπαγορεύεται άπ' τίς έσωτερικές διαθέσεις. Είναι μέθοδος, για νά χτυπηθεί ή πίστη και νά γκρεμιστεί ό Θεός άπ' τόν θρόνο Του.

Ή καυτή λάβα του πάθους ξερνιέται άσύστολα και γίνεται δημοσίευμα άθεΐστικό ή κίνημα στρατευμένο στον άγώνα ενάντια στην πίστη και στην άλήθεια του Θεού.

* * *

Ήν προσπαθήστε νά διαπεράσετε τό παραπέτασμα τής έπιστήμης, ή του μοντερνισμού, πού χρησιμοποιεί σαν προκάλυμμα ή άθεΐα, θ' άνακαλύψετε τό σύμπλεγμα τών παθών, πού μεθοδεύουν και μηχανεύουν τόν πόλεμο.

Είναι τά ίδια έλατήρια, πού, είκοσι αΐωνες τώρα, κράτησαν τόν διωγμό σέ ένταση. Είναι τά ίδια πάθη, πού ξεχύνονται σά λάβα και τυλίγουν στίς φωτιές και στους καπνούς τό ιερό οικοδόμημα τής Έκκλησίας του Χριστού.

Κάνοντας μιá μικρή έρευνα στή Γραφή και στην ιστορία, άνακαλύπτουμε δύο βασικά κίνητρα, πού κινούν σέ διωγμό ή στον καμουφλαρισμένο πόλεμο, πού είναι ή άθεΐα.

Τό πρώτο είναι αυτό, πού τάραξε τόν Ήρώδη και γέμισε τούς άσκούς τής μα-

νίας του. Ό φόβος, μήπως ό Ήσους Χριστός καταλύσει τήν κατεστημένη έξουσία.

Έκείνος, στό πρόσωπο του θείου Βρέφους είδε τόν αντίπαλο.

Άβυσσαλέα ή άπόσταση τής ήλικίας του. Φορτωμένος μέ τίς πράξεις τής βίας και μέ τά έγκλήματα μιáς όλόκληρης ζωής, ήταν κοντά στή γραμμή του τερματισμού. Όπως άπέδειξαν και τά πράγματα, δέ του άπόμεναν πολλά χρόνια ζωής. Κι όμως, άναστατώθηκε στή σκέψη, πώς είναι δυνατό, αυτό τό μικρό παιδί νά του πάρει τό θρόνο!

Και δέ βρήκε άλλη λύση για τό προσωπικό του πρόβλημα, άπ' τόν διωγμό.

Έπρεπε νά πεθάνει τό Νήπιο, για νά ζήσει αυτός. Έπρεπε νά σφαγιαστεί ό Βασιλιάς τών Ίουδαίων, για νά μείνει άνέπαφο τό δικό του σκήπτρο.

Έχετε άμφιβολία, πώς ένα τέτοιο κίνητρο βρίσκεται συχνά πίσω άπό κάθε επίθεση ενάντια στό Χριστό και στην Έκκλησία Του;

Μή κυττάτε τούς μικρούς και τούς άσήμαντους, πού παΐζουν τό ρόλο του μισθοφόρου. Πού πιάνουν στό χέρι τήν πέννα ή τό σπαθί κι όρμούν άκάθεκτοι, για νά καταδιώξουν τόν Θεό και νά πνίξουν τήν πίστη.

Πίσω άπ' αυτούς βρίσκονται τά σκοτεινά κατεστημένα, πού τρέμουν μή τύχει και χάσουν τή δύναμή τους.

Αúτοι βλέπουν τόν Ήσού Χριστό σαν αντίπαλο. Σάν πόλο μαγνητικό, πού μπορεί νά έλκύσει τίς ψυχές τών ανθρώπων και νά τίς άποσπάσει άπ' τή δική τους κυριαρχία και τή δική τους έπιρροή.

Όλοι αúτοι οί σκοτεινοί μεγαλόσχημοι, πού έχουν σαν πρόγραμμα ζωής νά διαφεντεύουν και νά καταδυναστεύουν τίς ομάδες τών ανθρώπων κι όλόκληρη τήν ανθρωπότητα, πολεμούν μέ τίς προοπτικές του Ήρώδη και μέ τή μανία του Ήρώδη.

Υπάρχει όμως και τό δεύτερο κίνητρο του διωγμού.

Αúτό τό βρίσκουμε ύλοποιημένο στην συμπεριφορά του γιου του Ήρώδη άπέ-

ναντι στην Προδρομική φυσιογνωμία του Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστῆ.

Ὁ Πρόδρομος, ἔχοντας τό βλέμμα στηλωμένο στόν Μεσσία, πού ἐρχόταν, τόλμησε νά ἐλέγξει τόν Ἡρώδη καί τήν Ἡρωδιάδα.

Βροντερή ἡ φωνή διατύπωσε τόν ἀδυσώπητο ἔλεγχο μέ τή μνημειακή φράση: «Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τήν γυναίκα τοῦ ἀδελφοῦ σου» (Μάρκ. στί 18).

Κι ἡ συνέχεια εἶναι γνωστή. Στήν πρώτη φάση ὁ Ἡρώδης ἔρριξε στή φυλακή τόν ἀσκητή Ἰωάννη. Καί στή δεύτερη φάση «ἀποστείλας ὁ βασιλεύς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τήν κεφαλήν αὐτοῦ» (Μάρκ. στί 27).

Ἡ κριτική ἦταν ἔντονη. Τό μαστίγωμα, πού ἔκανε ὁ Βαπτιστής στόν ἔνοχο, σκληρό. Ὁ ἐγκληματίας δέν ἄντεξε. Κατάφυγε στήν εὐκολη λύση. Στή φυλάκιση. Κι ὅταν ἡ συνενοχή του ζήτησε τόν ἀποκεφαλισμό τοῦ Προφήτη, δέν ἀντιστάθηκε. Προχώρησε στό ἀσυγχώρητο ἐγκλημα.

Θέλετε νά μάθετε, ἂν ὑπάρχουν παρόμοιες περιπτώσεις στήν ἱστορία;

Πολλές.

Τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ δέν εἶναι μιᾶ οὐδέτερη φυσιογνωμία, πού μπορείς νά τήν ἀποδεχτεῖς, χωρίς νά σοῦ δημιουργηθεῖ συνειδησιακό πρόβλημα.

Καί μόνο ν' ἀποδεχτεῖ κανεῖς τήν παρουσία Του, νοιώθει μέσα του τήν ἐπανάσταση. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀκούγεται δριμύς κι ἡ κλήση γιά μετάνοια ἐρχεται σάν τό πρωταρχικό μήνυμά Του.

Κι ὅποιος δέν ἀντέχει αὐτή τή φωνή καί δέ δείχνει διάθεση νά ἀλλάξει κατεύθυνση στή ζωή του, βρίσκει εὐκολη διέξοδο στήν ἄρνηση καί στό διωγμό.

Φωνάζει μέ πείσμα, γιά νά ἐπιβάλλει τήν ἀποψή του στή συνείδησή του καί στους γύρω του. Γιά νά πείσει πώς δέν ὑπάρχει Θεός. Καί στρατεύεται στό κίνημα, πού σκοπεύουν στήν ἐπιβολή τῆς ἀθεΐας καί στήν ἐξορία τοῦ Θεοῦ μακριά ἀπ' τό στίβο τῆς ἀνθρώπινης ἀγωνιστικότητας.

Ὅλοι ἦρθαν στόν Γεννηθέντα

Ἦρθαν βασιλιάδες, γιά νά προσκυνήσουν τόν ἐπουράνιο Βασιλιά. Ἦρθαν στρατιῶτες, γιά νά ὑπηρετήσουν τόν Ἄρχιστράτηγο τῆς δυνάμεως. Ἔρχονται γυναῖκες, γιά νά τιμήσουν Ἐκεῖνον, πού γεννήθηκε ἀπό Γυναίκα καί μεταβάλλει τίς λύπες τῶν γυναικῶν σέ χαρά. Ἔρχονται παρθένες, γιά νά δοξολογήσουν τό Παιδί τῆς Παρθένου. Τά νήπια, γιά νά θαυμάσουν τό Θεό, πού νηπίασε γιά μᾶς. Τά παιδιά, γιά νά τιμήσουν Αὐτόν, πού κατέστησε μάρτυρες τά παιδιά πού ἡ μαγία τοῦ Ἡρώδη κατέσφαξε. Ἔρχονται οἱ ποιμένες, γιά νά προσκυνήσουν τόν καλό Ποιμένα. Οἱ ἱερεῖς, γιά τόν Ἄρχιερέα κατά τήν τάξι Μελχισεδέκ. Οἱ δούλοι, γιά τόν Κύριο, πού ἔγινε γιά μᾶς δούλος, γιά νά μεταβάλῃ τή δουλεία μας σέ ἐλευθερία. Ἔρχονται οἱ ψαράδες, γιά νά ὑμνήσουν Ἐκεῖνον, πού ἐπιστράτευσε ψαράδες, γιά νά τοὺς κἀνῃ θηρευτές τῶν ἀνθρώπων. Οἱ τελῶνες, γιά νά θαυμάσουν Αὐτόν, πού ἀπό τήν τάξι τῶν τελωνῶν ἀνέδειξε εὐαγγελιστή. Ἔρχονται οἱ πόρνες, γιά νά δοξολογήσουν Ἐκεῖνον, πού δέχτηκε τά δάκρυα τῆς πόρνης στά πόδια Του. Ὅλοι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἔρχονται, γιά νά δοῦν τόν Ἀμνό τοῦ Θεοῦ, τόν Ἰησοῦ Χριστό, πού βαστάζει τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου. Βλέπουμε τοὺς μάγους νά δορυφοροῦν, τοὺς ποιμένες νά δοξολογοῦν, τοὺς τελῶνες νά εὐαγγελίζονται, τίς πόρνες νά μυροφοροῦν, τή Σαμαρείτιδα νά ξεδιψᾷ ἀπό τήν Πηγὴ τῆς ζωῆς, τή Χαναναία μητέρα νά ἔχῃ πίστι (στόν Ἰησοῦ) χωρίς ἐνδοιασμούς.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Μνημονεύσεις μετά τόν καθαγιασμό

Μετά τή μεταβολή τοῦ ἄρτου καί τοῦ οἴνου σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ φανερώνεται γιά μία ἀκόμη φορά τό ἔργο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δέν κατέβηκε μόνο μία φορά, τήν ἡμέρα τῆς **Πεντηκοστῆς** καί ὕστερα μᾶς ἐγκατέλειψε. Εἶναι καί θά εἶναι πάντοτε μαζί μας. «*Καί ἔστι καί ἔσται οὔτε ἀρξάμενον οὔτε παυσόμενον*». Αὐτό τελεσιουργεῖ τά μυστήρια, καί μάλιστα τό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, μέ τό χέρι καί τή γλῶσσα τοῦ λειτουργοῦ. Ὁ κληρικός καί ὁ λαός ἀναφωνοῦν τό εὐχητικό καί βεβαιωτικό **Ἀμήν** καί ἡ ἅγια Τράπεζα γίνεται ἡ καινούργια Πεντηκοστή. Ἡ στιγμή τῆς καθόδου τοῦ Παρακλητοῦ Πνεύματος εἶναι ἡ **Εὐχαριστιακή Πεντηκοστή**.

Ἄφου τελεσθῆ τό θαῦμα, παρόντος τοῦ τελεουργικοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τοῦ προσφερομένου ἐσφαγμένου Ἄρνιου, τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ λειτουργός, ἔκθαμβος, ξεκινᾷ τήν μνημόνευσι, πού εἶναι τό τρίτο μέρος τοῦ ὑπερφουοῦς σκηνικοῦ. Γιά τά δύο μιλήσαμε στό προηγούμενο, γιά τήν **ἐπίκλησι** καί τόν **καθαγιασμό**. Ἐδῶ θά γίνῃ λόγος γιά τό τρίτο, γιά τή **μνημόνευσι**.

● Τά Δῶρα τῆς θείας Εὐχαριστίας προσφέρονται **«ὑπέρ»** ὄλων τῶν ἐν οὐρανοῖς καί τῶν ἐπί τῆς γῆς· ὑπέρ ὄλων τῶν ἁγίων, ἀλλά καί τῶν ἀγωνιζομένων ἀκόμη πιστῶν· ὑπέρ τῶν σεσωσμένων, ἀλλά καί τῶν ἁμαρτωλῶν πού ζητοῦν ἔλεος· ὑπέρ τῆς Παναγίας, ἀλλά καί τῶν κατά τάγματα ἁγίων· ὑπέρ τοῦ ἐπισκόπου, ἀλλά καί τῶν συμπροσβυτέρων καί τοῦ λαοῦ· ὑπέρ τῶν παρόντων, ἀλλά καί τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντων· ὑπέρ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί ὅλης τῆς Ἐκκλησίας καί ὅλης τῆς οἰκουμένης.

● Τό **«ὑπέρ»** δέν εἶναι μονοσήμαντο. Προσφέρονται τά τίμια δῶρα καί **«ὑπέρ ἀναπαύσεως κεκοιμημένων»** καί **«ὑπέρ ἐλέους»** ζώντων, καί ὑπέρ τιμῆς, καί ὑπέρ εὐχαριστίας, καί ὑπέρ δόξης καί ὑπέρ ἐνότητος.... Ἄς δοῦμε μέ τή σειρά τίς μνημονεύσεις, πού ἀρχίζουν ἀμέσως μετά τό **«μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἁγίῳ»**, εὐθύς μετά τό ἐξαίσιο θαῦμα.

● Μνημονεύονται οἱ κατηγορίες τῶν ἁγίων: **«Ἐτι προσφερόμεν Σοι τήν λογικήν ταύτην λατρείαν ὑπέρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσασμένων Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχῶν, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Ἐγκρατευτῶν καί παντός πνεύματος δικαίου ἐν πίστει τετελειωμένου»**. Μνημόσυνο ὑπέρ τῶν ἁγίων, ὅπως οἱ προφῆτες καί οἱ ἀπόστολοι; Πρόκειται ὄχι γιά μνημόσυνο ὑπέρ συγχωρήσεως καί ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, ἀλλά **ὑπέρ τιμῆς καί δόξας**. Δέν προσευχόμαστε ὑπέρ ἀφέσεως, ἀφού τά πρόσωπα αὐτά εἶναι ἅγιοι «τετελειωμένοι». Ἄγιοι! Εἶναι οἱ προκαθήμενοι στό γάμο τοῦ Ἄρνιου. Ἄγιοι! Συνέπαθαν μετά τοῦ Ἄρνιου.

● Ξεχωριστή θέσι στό χορὸ τῶν ἁγίων ἔχει ἡ **Παναγία Παρθένος**. Γι' αὐτό εὐθύς ἀμέσως μνημονεύεται **«ἔξαιρέτως»**, ἔξαιρετικά, ξεχωριστά, ἰδιαίτερα, ὑπερτιμητικά. **«Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας»**. Πρόκειται γιά μνημόσυνο **ὑπέρ τιμῆς καί εὐχαριστίας**. Σάν νά λέμε: **«Κύριε, Σοῦ προσφέρουμε τή λατρεία μας αὐτή ἰδιαίτερα γιά νά Σέ εὐχαριστήσουμε γιά τήν Παναγία. Καθένα**

ἀπό τὰ πλάσματά Σου προσφέρει στό σαρκωμένο Λόγο τό δικό του δῶρο. «Τήν εὐχαριστίαν Σοι προσάγει. Οἱ ἄγγελοι τόν ὕμνον· οἱ οὐρανοί τόν ἀστέρα· οἱ μάγοι τὰ δῶρα· οἱ ποιμένες τό θαῦμα· ἡ γῆ τό σπῆλαιον· ἡ ἔρημος τήν φάτνην· ἡμεῖς δέ Μητέρα Παρθένον» (ἐσπερινός Χριστουγέννων).

Ἐξαιρετός! Ἐξαιρετο πλάσμα ἡ Μαρία ἡ Παρθένος. Ἐξαιρετη ἡ συμβολή της στό μυστήριο τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Ἐξαιρετη ἡ ἀγιότητά της. Ἐξαιρετη καί ἡ θέσις της μέσα στή θεία Λειτουργία καί μέσα στή θεολογία τῆς Ἐκκλησίας.

● Μετά τήν Παναγία μνημονεύεται ὁ **Ἰωάννης**, ὁ πρόδρομος καί βαπτιστής, οἱ **Ἀπόστολοι** (καί πάλι) καί οἱ **ἑορταζόμενοι** τήν ἡμέρα ἐκεῖνη ἅγιοι: «*Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, Προφήτου, Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καί πανευφήμων Ἀποστόλων, τοῦ Ἁγίου (δεῖνος), οὗ καί τήν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, καί πάντων σου τῶν ἁγίων, ὧν ταῖς ἰκεσίαις ἐπίσκεψαι ἡμᾶς, ὁ Θεός*». Πρόκειται γιά μνημόνευσι **εἰς τιμὴν καί ἐπίσκεψιν**.

Ἔχουμε τήν πρώτη ἐπίσκεψι τοῦ Σωτῆρος («*Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτήρ ἡμῶν...*»). Ἔχουμε τήν ἄλλη ἐπίσκεψι, πού θά γίνη, τήν ἐπίσκεψι τῆς Παρουσίας τοῦ Κριτοῦ. Ἀνάμεσά τους εἶναι ἡ ἐπίσκεψις τῆς χάριτος, γιά τήν ὁποία παρακαλοῦμε τοὺς ἁγίους νά δέωνται. Νά ἔχουμε πάντοτε τή χάρι τοῦ Χριστοῦ. Νά ἔχουμε στό σπίτι τῆς ψυχῆς μας καθημερινά τόν «Χριστόν κατοικοῦντα καί μένοντα» (Ἐφес. γ' 17).

● Ἀφοῦ ὁ λειτουργός μνημόνευσε ὅσους δέν ἔχουν ἀνάγκη ἐλέους καί ἀναπαύσεως, ἀφοῦ εἶναι **τετελειωμένοι**, ἀρχίζει νά μνημονεύη τοὺς κεκοιμημένους καί τοὺς ζῶντας, πού ἔχουν ἀνάγκη ἐλέους καί οἰκτιρῶν.

Μνημονεύει πρώτα τοὺς **κεκοιμημένους**. Μνημόνευσις **ὑπὲρ ἀναπαύσεως**: «*Καί μνήσθητι, Κύριε, πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰώνιου*». Καί στό σημεῖο αὐτό καί στό παρακάτω, πού θά προτρέψη ὁ λειτουργός ὅλους νά μνημονεύουν «*ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει*», γίνεται πρώτα ἡ μνημόνευσις τῶν κεκοιμημένων. Καί καταλήγει ἡ μνημόνευσις: «**Καί ἀνάπαυσον αὐτούς**». Λέει γιά τήν ὠφέλεια τῆς μνημονεύσεως αὐτῆς ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Οὐκ εἰκῆ μνήμην ποιούμεθα τῶν ἀπελθόντων ἐπὶ τῶν θείων μυστηρίων, δεόμενοι τοῦ Ἁμνοῦ τοῦ κειμένου τοῦ λαβόντος τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τις αὐτοῖς ἐντεῦθεν γένηται παραμυθία. Οὐ μάτην ὁ προεστώς βοᾷ· Ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν Χριστῷ κεκοιμημένων*» (Ε.Π.Ε. 18α,692). Μετά φρασις: Δέν μνημονεύουμε τυχαῖα τοὺς ἀπελθόντες κατὰ τή θεία Λειτουργία καί ὑπὲρ αὐτῶν παρακαλοῦμε τό Χριστό, τόν Ἁμό, πού βρῖσκεται στήν ἁγία Τράπεζα καί πῆρε πάνω Του τίς ἁμαρτίες τοῦ κόσμου, ἀλλά γιά νά ὑπάρχη στους κεκοιμημένους κάποια ἀνακούφισις.

● Μετά τοὺς κεκοιμημένους μνημονεύεται τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. «*Ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης· ὑπὲρ τῆς ἁγίας Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας*». Μνημόνευσις **ὑπὲρ στερεώσεως, ἐνότητος καί προόδου** τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου.

● Γιά νά ἀρχίσῃ ἡ μνημόνευσις τῶν **ζώντων**, ξεκινᾷ ὁ λειτουργός ἀπό τόν **ἐπίσκοπο**. «*Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τάδε), ὃν χάρισαι ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις ἐν εἰρήνῃ, σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καί ὀρθοτομοῦντα τόν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας*». Μνημόνευσις **ὑπὲρ ἐνώσεως τοῦ σώματος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας** στό πρόσωπο τοῦ ἐπισκόπου. Μετά τόν ἐπίσκοπο μνημονεύει κληρός καί λαός τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων. Πρόκειται γιά μνημόνευσι **ὑπὲρ ἐλέους**.

Γνωριμία με τὸν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β΄ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἡ ὄπτασία τοῦ Παύλου

Β΄ Κορ. ιβ΄ 1-2

Ἵπτασίες (στ. 1)

Ημερολόγιο πεπραγμένων δέν κρατοῦσε ἀσφαλῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἐλλῶστε δικά του πεπραγμένα δέν ἔχει. Ὅλα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ εἶναι. Ἡ φράσις του: «Χάριτι Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμί» (Α΄ Κορ. ιε΄ 10). Ἡ ζωή του εἶχε τέτοια διαφάνεια, ὥστε ἦταν ἀνοικτὸ βιβλίο.

Φωτοτυπία τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ ὄλη του πολιτεία. Καί φωτοτυπία τῆς φωτοτυπίας ἦσαν οἱ χριστιανοί, πού μέ τό γνήσιο χριστοκεντρικό ἔργο του εἶχαν ἀναγεννηθῆ. «Ἡ ἐπιστολή ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καί ἀναγινωσκομένη ὑπό πάντων ἀνθρώπων...» (Β΄ Κορ. γ΄ 2-3).

Ἵπῆρχαν ὅμως σελίδες τοῦ προσωπικοῦ του ἡμερολογίου, πού κανένας δέν τίς εἶχε διαβάσει, οὔτε μποροῦσε νά τίς διαβάσει, οὔτε ὁ ἴδιος εἶχε πρόθεσι νά τίς ξετυλίξει ποτέ, καί νά τίς ἐκθέσει.

Καί ὅμως ἦλθε ἡ ὀδυνηρή γιά τόν Παῦλο ὥρα, πού ξεδιπλωσε τήν προσωπική του ζωή σέ καταπληκτικά γεγονότα, καί πού συνεχῶς τό καλεῖ «ἀφροσύνη». Πρέπει πολὺ νά τόν κούραζε αὐτό, τό ὅτι κατ' ἀνάγκην ἀπολογεῖται γιά τήν ἀποστολικότητά του. Ἦταν ἕνας ἀετός, πού πετοῦσε πολὺ ψηλά, πάντοτε μέ τήν ὑπερβάλλουσα δύναμι τοῦ Χριστοῦ. Τό νά ὑποχρεώνεται νά κάνη ἀναγκαστική προσγεῖωσι, γιά νά πείθῃ μερικούς, ὅτι εἶναι ἀετός, αὐτό ἦταν βαρὺ γιά τήν ταπεινὴ του ψυχὴ.

Τό κάνει ὅμως. Μόνον, πού προσέχει νά μή δεῖξη προσωπικές κατακτήσεις, ἀλλά τούς κινδύνους καί τὰ βασανιστήριά του. Κρατοῦσε καί ἄλλα μυστικά τῆς χριστομίμησης ζωῆς του. Νά τὰ ἀπαριθμήσει; Ὁφέλιμο γιά τούς ἄλλους, δυσχερὲς γιά τόν ἴδιο.

Σκοπὸς του ἦταν νά στηριχθῆ ἀκόμα καλύτερα ἡ οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν. Λέει στή συνέχεια τῆς

ἐπιστολῆς: «*Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι ἐλεύσομαι γάρ εἰς ὄπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου*» (στ. 1). Ἐπίδοσις στήν ἀπλοελληνική: «*Νά καυχῶμαι φυσικά δέν μέ συμφέρει. Ἐν τούτοις (γιά τή δική σας ὠφέλεια) θά φτάσω σέ ὄπτασίες καὶ ἀποκαλύψεις τοῦ Κυρίου*».

● «*Ἐλεύσομαι*». Θ' ἀναγκαστῶ νά μιλήσω γιά οὐράνιες ἐμπειρίες.

● Ὅπτασία! Δέν ἔχει καμμία σχέσι μέ ὄνειρα καί μέ ὄραματα. Τά ὄνειρα, ἐκτός τοῦ ὅτι πλανοῦν, δέν ἔχουν σχέσι μέ τήν πραγματικότητα. Τά ὄραματα, ὅταν εἶναι θεϊκά, ἔχουν σχέσι μέ φανερώσεις τοῦ Θεοῦ, ὅπως σέ προφῆτες.

Ἡ ὄπτασία δέν εἶναι οὔτε φαντασίωσις, οὔτε φαντασία, οὔτε ἐξωγήνινες καταστάσεις, οὔτε ὄνειροπολήσεις. Πρόκειται γιά ἀληθινή ζωή, πού τή γεύεται κάποιος, χωρίς οἱ γύρω του ν' ἀντιλαμβάνωνται. Ὅταν ἡ ὄπτασία ἔχη ὡς ἀντικείμενο οὐράνιες πραγματικότητες, τότε λέγεται θεοψία. Στήν Παλαιά Διαθήκη θεόπτης ὀνομάζεται ὁ Μωϋσῆς. Στήν Καινὴ Διαθήκη δύο εἶναι οἱ γνωστότερες ὄπτασίες τοῦ οὐρανοῦ.

● Ἡ μία εἶναι τοῦ διακόνου Στεφάνου. Ἐπί τῆ γῆ βλέπει τούς οὐρανοὺς. Βλέπει τή θεϊκὴ δόξα τοῦ Ἰησοῦ. Βλέπει ὅσα οἱ ἅγιοι βλέπουν στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν. «Ἵπάρχων πλήρης Πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τόν οὐρανόν, εἶδε δόξαν Θεοῦ καί Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καί εἶπεν Ἰδοὺ θεωρῶ τούς οὐρανοὺς ἀνεφωμένους καί τόν Υἱόν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. ζ΄ 56-57).

● Ἡ ἄλλη εἶναι τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Πιθανόν ὡς Σαῦλος νά βρισκόταν σέ κάποια γωνία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου καί ν' ἄκουγε γιά τή θεοψία τοῦ Στεφάνου. Δέν θά κίνησε ἀπλῶς τό κεφάλι περιπακτικά, ἀλλά θά ἔκραξε κι αὐτός «φωνῆ μεγάλῃ» καί θά «ὄρμησε ἐπ' αὐτόν» (Πράξ. ζ΄ 57).

Πού νά ἤξερε, ὅτι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, πού Τόν εἶδε μέ τὰ μάτια του ὁ Στέφανος στὰ δεξιά του Πατρός, «*εἶχε βάλει στό μάτι*» τόν Παῦλο! Ἦρθε ἡ ὥρα, πού τοῦ ἀποκαλύφθηκε μυστικά στή Δαμασκό. Σέ λίγα χρόνια ἦρθε ἡ ἀκόμα πιό ἀποκαλυπτική ὥρα. Τόν μετεκάλεσε ὁ Χριστός γιά λίγο ἀπό τή γῆ στόν οὐρανό. Καί εἶδε καί ἄκουσε πολύ περισσότερα ἀπό ὅσα εἶχε δεῖ ὁ Στέφανος.

Ἡ διαφορά ἀνάμεσα στίς δύο ὄψεις:

- Ὁ Στέφανος ἔζησε τή ληθέρσι. Ἐπί μακρὰ, ἀπό τή γῆ, εἶδε τόν οὐρανό. Ὁ Παῦλος ἔζησε ἀπό κοντά τόν οὐρανό. «Πρόσωπον πρὸς πρόσωπον» (Α΄ Κορ. ιγ΄ 12).

- Καί μία ἄλλη διαφορά: Ὁ Παῦλος κράτησε μυστικό προσωπικό τήν οὐράνια ὄπτασία, διότι εἶχε μπροστά του πολύ ἔργο. Τοῦ χρειάζονταν ἡ χάρις. Κάποια τυχόν ἀνθρώπινη ἔπαρσις μπορεῖ νά τόν ἀπομάκρυνε ἀπό τή χάρι. Γι’ αὐτό καί δέν φανερώνει τό μοναδικό αὐτό δῶρο, πού τοῦ ἔκανε ὁ Θεός.

Ὁ Στέφανος ἦδη βρισκόταν στὰ πρόθυρα τοῦ παραδείσου. Θά ἔφρευγε σέ λίγη ὥρα. Τόν χάριζε ἕνα βῆμα ἀπό τό μακάριο τέλος. Βεβαιώνει ὅσα παραδεισεῖνια βλέπει ἀπό τόν προθάλαμο τοῦ παραδείσου, πού λέγεται μαρτύριο. Γεγονός πάντως εἶναι, ὅτι καί οἱ δύο τώρα συναγᾶλλονται στή χαρά τῶν ἀγγέλων, στή βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

- Ἐκρίνε σκόπιμο ὁ Παῦλος μετά τίς δοκιμασίες ν’ ἀποκαλύψει καί μία ἀπό τίς δόξες, πού τόν ἀξίωσε ὁ Κύριος.

- Γιατί λέει, ὅτι δέν συμφέρει στήν ψυχή του ἡ ἀποκάλυψις τῆς οὐράνιας ὄπτασις; Καί γιά τόν ἑαυτό του τό λέει, ἀφοῦ καί ἐκεῖνος ἦταν ἄνθρωπος, ὑποκείμενος στόν πειρασμό τῆς ἐπάρσεως, ἀλλά καί γιά τούς ἄλλους.

- Ὁ ἴδιος ἀναγκάστηκε νά προβῆ σέ ἀποκάλυψι κρυμμένου μυστικοῦ. Καί μάλιστα ἀρκεῖται, γιά «τὴν ἐνεστώσαν ἀνάγκην» (Α΄ Κορ. ζ΄ 26), σέ μία ἀπό τίς πολλές. Πρέπει νά εἶχε πολλές θεοπτικές ἐμπειρίες. Γι’ αὐτό χρησιμοποιεῖ πληθυντικό: «*Ἐλεύσομαι γάρ εἰς ὄπτασίας καί ἀποκαλύψεις Κυρίου*» (στ. 1).

Στόν τρίτο οὐρανό (στ. 2)

Ὁ Παῦλος βρέθηκε στόν παράδεισο. Καί εἶναι στόν παράδεισο. Αὐτό τό ξέρουμε τώρα ὅλοι μας, ἀφοῦ ἡ ἅγιασμένη ψυχή του βρίσκεται στεφανωμένη στόν παράδεισο (Β΄ Τιμ. δ΄ 8). Ἀλλά τό ὅτι, ὄντας στή ζωή, προτοῦ νά πεθάνη,

ἀνέβηκε στόν παράδεισο, αὐτό δέν τό ἤξερε κανείς.

Καί πῶς νά τό ξέρη, ἀφοῦ ὁ ἴδιος τό κρατοῦσε μυστικό δεκατέσσερα χρόνια. Τό ἀποκαλύπτει τώρα, πού ἀντιμετωπίζει τή διαστροφή τῶν ψευδαδελφῶν διαστροφή ὅχι μόνο τοῦ προσώπου του, ἀλλά κυρίως τοῦ εὐαγγελικοῦ του λόγου καί ἔργου. «*Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων εἶτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἶτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεός οἶδεν· ἀρπαγέντα τόν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ*» (στ. 2). Στήν ἀπλοελληνική: «*Γνωρίζω ἕνα ἄνθρωπο τοῦ Χριστοῦ. Πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἀρπάχθηκε ἐπάνω ἕως τόν τρίτο οὐρανό. Δέν ξέρω ἂν ἦταν μέσ’ στό σῶμα, ἂν ἦταν χωρίς τό σῶμα. Ὁ Θεός γνωρίζει*».

Σάν νά τούς ἔλεγε:

—*Μ’ ἀναγκάζετε νά σᾶς πῶ, ὅτι θέλησε ὁ Κύριος νά μέ φιλοξενήσῃ στούς οὐράνιους νυμφῶνες. Καί πῶς θᾶταν δυνατόν ἐγὼ νά μὴ φιλοξενῶ τόν ἀληθινό Χριστό στήν καρδιά μου, στό λόγο μου, στήν ἀποστολή μου; Κι ἀκόμα κάτι: Ἄν δέν εἶμαι εὐπρόσδεκτος ἀπό σᾶς, μ’ ἔκανε εὐπρόσδεκτο Ἐκεῖνος. Ξέρω, πόσο ἀπερίγραπτη εἶναι ἡ γλύκα τοῦ παραδείσου, μά θέλω νᾶμαι στή γῆ, γιά σᾶς. «Τό ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαϊότερον δι’ ὑμᾶς» (Φιλιπ. α΄ 24).*

- Ἡ μετριοφροσύνη καί ἡ ταπεινοφροσύνη τοῦ Παύλου φαίνεται καί ἀπ’ τό χρόνο καί τόν τρόπο, πού προβαίνει στή μεγάλη ἀποκάλυψι.

Ἐνα γεγονός ὅχι ἀπλῶς σπουδαῖο καί σημαντικό, ἀλλά μοναδικό στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας, τό κρατοῦσε μυστικό δεκατέσσερα χρόνια. Στρατιώτης τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας δέν βρέθηκε ποτέ στή θριαμβεύουσα Ἐκκλησία, πρὶν παραδώσῃ τά ὄπλα, παρά ἕνας καί μόνο: Ὁ Παῦλος.

Ἄν ἦταν κάποιος ἀπό μᾶς, οὔτε ὥρα δέν θά μπορούσε νά κρατήσῃ τό στόμα κλειστό. Θά ἐπιχειροῦσε μάλιστα μέ ἀνθρώπινα λόγια νά περιγράψῃ τὰ ἀπερίγραπτα!

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἦλθε γιὰ νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην

Ἦλθε ὁ Θεὸς στὸν κόσμο. Ὑπάρχει συγκλονιστικότερο γεγονός στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου; Πρόκειται γιὰ τὸ βαθύτερο μυστήριο, γιὰ τὴν ἀποκάλυψη τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ἐλεπε τὴ εἰρήνη. Γι' αὐτὸ ἦλθε καὶ σταυρώθηκε ὁ Χριστὸς. Γιὰ νὰ γκρεμίσει τὸ μεσότοιχο τῆς ἐχθρας καὶ νὰ δώσῃ τὸ εὐαγγέλιο καὶ τὴν ἐπαγγελία τῆς εἰρήνης. «Ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς» (Ἐφес. β' 17).

Ἦλθε! Ὁχι προφήτης, ὄχι ἀπεσταλμένος, ὄχι ἄγγελος. Ἦλθε ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς Πατέρας «ἀπέστειλε» (Ἰωάν. γ' 17) τὸ μονογενῆ Του Υἱό.

• Ὅσα ἤθελε νὰ πῆ στους ἀνθρώπους, δὲν τὰ εἶπε μὲ ἀγίους ἢ μὲ ἀγγέλους, ὅπως ἔκανε πολλές φορές στὴν Παλαιὰ Διαθήκη (Ἐβρ. α' 1). Τὰ εἶπε ἐρχόμενος ὁ ἴδιος.

• Ὅσα ἤθελε νὰ ἐνεργήσει γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι, γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, δὲν τὰ ἐπραξε στέλνοντας κάποιον οὐράνιο ἀπεσταλμένο. Ἦλθε ὁ ἴδιος καὶ ἐπραξε καὶ ἔπαθε. Λέγει χαρακτηριστικὰ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ὁὐδὲ ἐτέρου ἐπεμψεν, οὐδέ δι' ἄλλου τινός ταῦτα ἐμήνυσεν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ. Οὐκ ἄγγελον, οὐκ ἀρχάγγελον ἀπέστειλεν, ἐπειδὴ τὸ διορθῶσαι τὰ τοσαῦτα κακὰ οὐδενὸς ἐτέρου ἦν, ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ παρουσίας, καὶ τὸ ἀπαγγεῖλαι τὰ γενόμενα» (Ε.Π.Ε. 20,542). Μετὰ φρασῆς: Δέν μᾶς ἔστειλε τὰ μηνύματά Του διὰ μέσου κάποιου ἄλλου, ἀλλ' ὁ ἴδιος διὰ τοῦ ἑαυτοῦ Του. Δέν ἔστειλε ἄγγελο, οὔτε ἀρχάγγελο. Γιατί; Διότι ἡ ἀποκατάστασις τόσο μεγάλης ζημιάς δὲν ἦταν ἔργο ἄλλου, ἀλλὰ τῆς προσωπικῆς Του πα-

ρουσίας. Ὁ ἴδιος ἦλθε καὶ μᾶς ἀποκάλυψε τὴν ἀγάπη Του.

• Τὸ εὐαγγέλιο, ἡ χαρμόσυνη εἶδησις, εἶναι ὁ ἴδιος. «Εὐηγγελίσατο εἰρήνην» (Ἐφес. β' 17). Ἡ παρουσία του στὴ γῆ εἶναι ὁ μεγάλος εὐαγγελισμός. Ὁ ἄγγελος τῆς Γεννήσεως ἀνήγγειλε στους ποιμένες τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μεσσία ὡς εὐαγγέλιο, ὡς χαρμόσυνο μήνυμα: «Ἴδού εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ» (Λουκ. β' 10).

Ὅλος ὁ κόσμος θὰ ζοῦσε ἀδελφωμένα καὶ εἰρηνικά, ἂν εἶχε δεχθῆ τὸν Θεὸ τῆς εἰρήνης, ἂν εἶχε πιστεῦσει στὸ Σταυρὸ τῆς εἰρήνης. Ματαιοπονοῦν ὅσοι μιλάνε καὶ παλεύουν γιὰ μία εἰρήνη χωρὶς τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ὅσο καλές διαθέσεις καὶ ἂν ἔχουν, τὰ κινήματά τους κατανοοῦν σὲ εἰρηνολογία. Καὶ ὑπάρχουν καὶ μερικοί, πού κάνουν εἰρηνοκαπηλεία.

• Ἡ εἰρήνη, ὡς ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ κατάστασις, θὰ ἔλθῃ στὸν κόσμον μόνο ὅταν οἱ ἀνθρώποι ὑποδεχθοῦν τὸν «Ἀρχοντα τῆς εἰρήνης» (Ἦσ. θ' 6), τὸν ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸ καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Σοδομισμός - ΔΟΑΤΚΙ!

Ἦτιμώρητη θὰ μείνῃ ἡ ἔκλυσις τῶν ἡθῶν; Ἀτιμώρητη θὰ μείνῃ ἡ ἀνώμαλη ἀκολασία, πού καὶ πάλι μέθρασύτητα τὴν προβάλλουν καὶ θέλουν νὰ τὴν νομιμοποιήσουν; Ὁ ἀδελφός Θεὸς Ἰούδας στὴν ἐπιστολὴ του (στ. 7) παρουσιάζει δεῖγμα τιμωρίας τὰ Σόδομα καὶ τὴ Γόμορρα καὶ ὅλη τὴν περιοχὴ τους. «Θυμηθῆτε -λέει- καὶ τὰ Σόδομα καὶ τὴ Γόμορρα, πού εἶχαν παραδοθῆ στὶς ἀφύσικες ἡδονές. Ἡ αἰώνια καταδίκη τους

(«πυρός αιώνιου δίκην ὑπέχουσιν») ἀποτελεῖ ζωντανό παράδειγμα.

● Δείγμα **ἀσελγείας** οἱ Σοδομίτες. Ἐξετράπησαν σέ παρά φύσιν ἀκολασία. Ἐφτασαν στό σημεῖο νά ἐπιτεθοῦν μέ ἀνηθικούς σκοποῦς καί κατά τῶν ἀγγέλων, πού φιλοξενοῦνταν στό σπίτι τοῦ Λώτ! Περικύκλωσαν τό σπίτι καί φώναζαν ἀναμμένοι ἀπό τήν πυρίκαυστη ἀνώμαλη ἐπιθυμία: «Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς σέ τήν νύκτα; Ἐξάγαγε αὐτούς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγινώμεθα αὐτοῖς...» (Γεν. ιθ' 11).

● Δείγμα ἀσελγείας οἱ **Σοδομίτες**. Ἄλλά καί παράδειγμα καυστικῆς τιμωρίας. Ἐρριξε Κύριος ὁ Θεός φωτιά καί θειάφι καί κατέκαψε τίς πόλεις καί τήν περιοχή (Γεν. ιθ' 24-25).

● Δείγμα ἀκολασίας ὁ Σοδομισμός καί παράδειγμα φρικτῆς τιμωρίας γιά τίς σαρκικές ἀνωμαλίες, ὅπως εἶναι ἡ **ὁμοφυλοφιλία**.

● Τό κόμμα, πού κυβερνᾷ σήμερα τήν Ἑλλάδα, τήν ὥρα πού ὁ κόσμος καίγεται, τήν ὥρα πού οἱ φτωχοί στόν τόπο μας στεροῦνται στοιχειωδῶν πραγμάτων, τήν ὥρα πού ὁ πλανήτης ὀλόκληρος συγκλονίζεται ἀπό διεθνή τρομοκρατικά χτυπήματα καί πολέμους, αὐτό τό κόμμα (ὁ ΣΥΡΙΖΑ) μέ τί νομίζετε, ὅτι ἀσχολεῖται;

Καλεῖ μέ ἐπίσημη ἀνακοίνωσι τόν κόσμο «γιά συμμετοχή στήν Ὀμάδα Σεξουαλικοῦ Προσανατολισμοῦ, Ἐκφρασης καί Ταυτότητας Φύλου τοῦ Τμήματος Δικαιωμάτων τοῦ Σύριζα». Αὐτός εἶναι ὁ τίτλος τῆς ἐπίσημης κομματικῆς ἀνακοίνωσης γιά δρᾶσι καί ἀγῶνα!

● Καί ποιός εἶναι αὐτός ὁ ἀγῶνας; Τά δικαιώματα μιᾶς κοινότητας, πού ὀνομάζεται **ΛΟΑΤΚΙ**! Καί τί σημαίνει τό ΛΟΑΤΚΙ; Εἶναι τά ἀρχικά ὄλων τῶν διεστραμμένων τύπων, γυναικῶν καί ἀνδρῶν. ΛΟΑΤΚΙ = λεσβίες, ὁμοφυλόφιλοι, ἀμφί, τράνς, κουήρ, ἰντερσεξ!!!

Γιά ὅλους αὐτούς ὀργανώθηκε δημοσία συζήτησις - ἐκδήλωσις. Κλήθηκαν νά παραστοῦν στελέχη τῆς κυβερνήσεως, κυβερνητικοί φορεῖς καί ἄλλοι «εἰδι-

κοί». Ὁλος ὁ κυβερνητικός συρφετός γιά νομοθετικές καί κοινωνικές πρωτοβουλίες γιά τὰ... Ἀνθρώπινα Δικαιώματα (τῶν ΛΟΑΤΚΙ)!

Καί μεῖς τί κάνουμε;

Ἐπείγει ὁ ξεσηκωμός

Καί μεῖς τί κάνουμε; Δέν εἴμαστε λίγοι. Εἴμαστε πολλοί, οἱ πολλοί. Εἴμαστε οἱ περισσότεροι στήν Ἑλλάδα. Ἄγιοι δέν εἴμαστε. Ἄλλά καί ἀνώμαλοι δέν εἴμαστε. Ὁ ἀγῶνας εἶναι σοβαρός. Ἀποκλείεται κάθε ἐφησυχασμός. Αὐτό τό **«ἐπέιγον ΟΧΙ στό σύμφωνο συμβίωσης τῶν ὁμοφυλοφίλων»**, πού ἠλεκτρονικά μέχρι στιγμῆς πολλές χιλιάδες βροντοφώναξαν στόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας, στόν Πρωθυπουργό καί στόν ὑπουργό Δικαιοσύνης, πρέπει νά γίνῃ κεραυνός. Προτοῦ νά μᾶς κάψῃ ὁ Θεός (καί ἄς μὴ γελᾶσῃ κανεῖς ἐν προκειμένῳ), ἄς **καυτηριάσουμε** ἐμεῖς τή φρικτῆ πληγή τῆς **ἀνώμαλης ἀκολασίας**.

● Αὐτοὶ ἔχουν τό **θράσος** νά χρησιμοποιοῦν καί τόν κυβερνητικό καί τόν κοινοβουλευτικό μηχανισμό, καί μεῖς οἱ χριστιανοὶ δέν ἔχουμε τό **θάρρος** νά ἀντισταθοῦμε; Δέν ἔχουμε τό θάρρος νά πῶμε στόν ὑπουργό Δικαιοσύνης: Stop! Ἐ-

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἰαγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννῖνων 6 - Μοσχᾶτο

Ἐτήσια συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: **δολ. 25.**

Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: **δολᾶρια 30.**

Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

δω είναι Ελλάδα, δέν είναι Σόδομα και Γόμορρα. Stop! στή φόρα, πού έχετε πάει νά καταθέσετε (όπως άνακοινώσατε στις 9 Νοεμβρ.) νομοσχέδιο «*Συμφώνου Συμβίωσης τών Όμοφυλόφιλων*». Η **Τεραρχία** τής Έκκλησίας τής Ελλάδος σύσσωμη άς φωνάξει στόν πρωθυπουργό: "Όχι, δέν θά έπιτρέψουμε νά μετατραπή ή Ελλάδα σέ άπέραντο βοϋρκο!

- Ίσχυρίζονται, ότι ή όποιαδήποτε νομιμοποιήσις και διευκόλυνσις τών πάσης φύσεως άνωμάτων, άποτελεί νομιμοποιήσι... **δικαιωμάτων** τους, τά όποια μάλιστα χαρακτηρίζουν... Άνθρώπινα Δικαιώματα!

Ρωτάμε:

- Η **σχιζοφρένια** είναι ανθρώπινο δικαίωμα; Άσφαλώς όχι! Είναι άσθένεια. Και ως **άσθένεια** δέν έχει δικαίωμα νά ξαπλωθῆ. Ό φορέας της έχει άπλως τό δικαίωμα νά θεραπευθῆ.

Η **όμοφυλοφιλία** δέν είναι τρόπος ζωής μέ ιδεολογικό (!) περιεχόμενο. Είναι άσθένεια. Ως άσθένεια άνέκαθεν άντιμετωπιζόταν. Και ως άσθένεια δέν έχει δικαιώματα έξαπλώσεως (και έπιδημίας). Ό φορέας της έχει **δικαίωμα θεραπείας**. Άλλοίμονο, άν τό θύμα τό μετατρέψουμε σέ δράστη και του δώσουμε τό δικαίωμα νά δρᾷ άσύδοτα και νά δημιουργή και άλλα θύματα!

Ρωτάμε:

- Η **κλοπή** είναι ανθρώπινο δικαίωμα; Άσφαλώς όχι. Είναι **πάθος** κοινωνικά επικίνδυνο. Τό μόνο έν προκειμένου δικαίωμα τό έχει ή κοινωνία, πού όφείλει νά τιμωρή τόν κλέφτη.

Η όμοφυλοφιλία δέν είναι άποδεκτή κατάστασις. Είναι πάθος, χειρότερο άπό τήν κλοπή. Και ως πάθος έχει δύο άντιμετωπίσεις. Τά θύματα έχουν δικαίωμα **θεραπείας**. Οι δράστες και άσυνείδητα διεστραμμένοι, πού κλέβουν τήν άθωότητα και τή φυσικότητα νεαρών κυρίως άτόμων, άντιμετωπίζονται μέ άυστηρή **ποινή**, όπως οι παιδόφιλοι και άλλοι.

Ρωτάμε:

- Τά **ναρκωτικά** είναι ανθρώπινο δι-

καίωμα; Άσφαλώς όχι. Είναι **έκτροπή** άπό τή φυσική ζωή. Τό δικαίωμα, πού έχουν, δέν είναι νά νομιμοποιηθούν, αλλά νά περιορισθούν. Και οι φορείς τους είναι θύματα, πού δέν κάνουν σημαία τήν άδυναμία τους, αλλά χρήζουν τής θεραπείας, πού λέγεται **άπεξάρτησις**.

Τό ίδιο και ή όμοφυλοφιλία. Είναι έκτροπή άπό τό κατά φύσιν στό **παρά φύσιν**. Και αυτή ή **έκτροπή** άποτελεί **έντροπή** νά έχη τή στήριξη και τήν έπιβράβευσι μιās όλόκληρης κυβερνήσεως!

Σφαγιασμός... έπιστημονικός!

Προκάλεσαν οι δηλώσεις του ύπουργού Παιδείας κ. **Φίλη για τους Ποντίους**. Είπε: «*Άναγνωρίζουμε τό αίμα, τόν πόνο, όσα έχουν ύποστη οι Πόντιοι άπό τή θηριωδία τών Τούρκων. Αυτό είναι άλλο πρᾶγμα και άλλο πρᾶγμα ή γενοκτονία, μέ άυστηρά έπιστημονική έννοια. Δέν έπρόκειτο για γενοκτονία, αλλά για έθνοκάθαρσι!*

- Δηλαδή: Έπιστημονικά έσφαζαν τους Ποντίους οι Τούρκοι! Έπιστημονικά έσπρωχναν στα παράλια τής Σμύρνης οι Τούρκοι τους Έλληνες!

Στ' αλήθεια, ύπάρχει **έπιστημονικό μαζικό έγκλημα**; Όραιο δέν είναι νά κάθεται στό πολυτελές σου γραφείο και μέ μιá μονοκονδυλιά νά διαγράφης μιá τραγική ιστορία και μέ τήν πέννα σου νά καρφώνης άκόμα περισσότερο τή ματωμένη καρδιά τών άδελφών Ποντίων;

- Και έπ' ευκαιρία, άς τονίσουμε τό πόσα χρωστάμε ως έθνος στόν **Ποντιακό Έλληνισμό!**

- Πιθανόν νά εισέπραξε ό κ. Φίλης τά συγχαρητήρια τών Τούρκων. Τό όνομά του άξιοποιήθηκε δεόντως. Ως Φίλης, έγινε φίλος τών Τούρκων! Θα παραμείνη όμως ή δήλωσις του ως **στίγμα** κατά τής άντικειμενικότητας τής ιστορίας, ή μάλλον ως στίγμα «*έπιστημονικής φαντασίας*», πού είχε και τήν κάλυψη του προϊσταμένου του, του κ. Πρωθυπουργού!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ «ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ» 2015

Κύρια άρθρα

‘Ο υπόλοιπος χρόνος, σελ. 1. Λεπτό πρὸς λεπτό, σελ. 17. Παγκόσμιος πρωταθλητής, σελ. 33. Χαρά γιὰ τὴ διάβασι, σελ. 49. Ἀνάστασις: Νέα κατάστασις, σελ. 65. Ἐνας ὁ -ισμός: Ὁ Χριστιανισμός, σελ. 81. Σκληροκαρδία - ἀποστασία, σελ. 97. Ἡ Παναγία Παρθένος, σελ. 113. Τὰ ματωμένα γράμματα, σελ. 129. Τὸ θεϊκὸ μεγαλεῖο τοῦ Χριστοῦ, σελ. 145. Ἡ πίστις χωρὶς συν-έπεια! σελ. 161. Ἀπὸ Παρθένο Μητέρα, σελ. 177.

Ἑορτολογικά-Λειτουργικά

Θέμα ὁρατότητας (Μεταμορφώσεως), σελ. 119.

Γνωριμία με τὸν Παῦλο

Β' Κορ. ι' 9-12: Οἰκοδομή, ὄχι γκρέμισμα, σελ. 10. Β' Κορ. ι' 12-15: Μέτρο γιὰ τὰ ἀμέτρητα, σελ. 26. Β' Κορ. ι' 16-ια' 2: Νυμφαγωγὸς καὶ Νυμφίος, σελ. 42. Β' Κορ. ια' 3-6: Ἀπόστολος καὶ ἀπατεῶνες, σελ. 58. Β' Κορ. ια' 7-11: Θυσία δικαιομάτων, σελ. 74. Β' Κορ. ια' 12-14: Ψευδάδελφοὶ καὶ ἀγύρτες, σελ. 90. Β' Κορ. ια' 15-17: Ἀγγελόμορφοὶ ἀπατεῶνες, σελ. 106. Β' Κορ. ια' 18-21: Ὁ γνήσιος καὶ οἱ ψεύτικοι, σελ. 122. Β' Κορ. ια' 22-25: Βασανιστήρια καὶ κακουχίες, σελ. 138. Β' Κορ. ια' 26-28: Κίνδυνοι - στερήσεις - φροντίδα, σελ. 154. Β' Κορ. ια' 29-33: Παῦλος! Θουμαστός στὶς περιπέτειες, σελ. 170. Β' Κορ. ιβ' 1-2: Ἡ ὄπτασις τοῦ Παύλου, σελ. 186.

Πρόσχωμεν

Ἐπὶ τῆς ἀγίας Τραπέζης, σελ. 8. Κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, σελ. 24. Εὐχέλαιο: Μαγικὴ πράξις ἢ Μυστήριον ἱερό; σελ. 40. Ἡ εὐχαριστία τῆς Λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου, σελ. 56. Ἡ ζωντανὴ λατρεία κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο, σελ. 72. Αἰώνιος ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, σελ. 88. Τὰ Σά ἐκ τῶν Σῶν...., σελ. 104. Μὲ τὸν Παῦλο ἢ μὲ τοὺς Ἰουδαῖζοντες; σελ. 120. Σεμνότητα ἢ προκλητικότητα; σελ. 136. Συγκεκριμένως κατανοητὸς λόγος, σελ. 152. Καθαγιασμός τῶν τιμιῶν Δώρων, σελ. 168. Μνημονεύσεις μετὰ τὸν καθαγιασμό, σελ. 184.

Σκοτάδι τρομοκρατίας!

Τρομοκρατικὸ χτύπημα στό Παρίσι τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς, 13 Νοεμβρίου, σκόρπισε τὸ θάνατο καὶ τὴ φρίκη. 153 οἱ νεκροὶ καὶ περίπου 200 οἱ τραυματίες, οἱ περισσότεροὶ σοβαρά. Οἱ τρομοκράτες ἀνήκουν στοὺς λεγομένους **τζιχαντιστές**, πού χτυποῦν ἀλύπητα. Αὐτὴ τὴ φορά χτύπησαν σὲ γήπεδο, ὅπου ἦταν καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλίας, σὲ κέντρο διάσκεψεως καὶ σ' ἄλλα σημεῖα στό κέντρο τοῦ Παρισιοῦ!

• Ἡ χώρα κηρύχθηκε σὲ ἑκτακτὴ ἀνάγκη. Ἐκλείσαν τὰ σύνορα. Ὁ στρατὸς τέθηκε σὲ ἐπιφυλακὴ. Οἱ μεγάλες χώρες τῆς Εὐρώπης, ἡ Ἀμερική καὶ ἡ Ρωσία, δήλωσαν **συμπαράστασι** στὴ Γαλλία. Καὶ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά ἡ ἀνθρωπότητα **μελαγχόλησε**.

• Ὁ ἄνθρωπος χωρὶς Χριστό εἶναι θηρίο, **θηριωδέστερο τῶν θηρίων**. Καὶ τό φρικτὸ εἶναι, ὅτι τό μῖσος ντύθηκε καὶ τώρα μέ... θρησκευτικὸ μανδύα!

• Κάποτε ἀπὸ τὴ Δύσι ἐξωρροῦσαν ὅπλα μέ θρησκευτικὴ ἐπένδυσι ἐναντίον τῆς Ἀνατολῆς. Πολὺ περισσότερα τὰ θύματα τῶν **Σταυροφοριῶν**.

• Τώρα ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ ὅπλα μέ καμουφλάζ θρησκευτικὴ ἐξορμῶν στὴ Δύσι. Ὅλοι φυσικὰ συλλυπούμαστε.

• Ἄλλ' ἐμεῖς ὡς Ἕλληνες θρηνοῦμε καὶ γιὰ τὰ πολὺ περισσότερα θύματα τῆς ἐπιστημονικῆς τρομοκρατίας, πού καλεῖται **ἐκτρωσις**. Ὅχι 153, ἀλλὰ **700 σφαγιασμένοι** στὴν Ἑλλάδα κάθε μέρα! Θύματα ἀθῶα βρέφη. Γι' αὐτὸ τό ἐγκλημα ποὺς θά θρηνήση; Ποιὸς θά φωνάξη;

Καὶ πάλι μαῦρα θά εἶναι τὰ Χριστοῦ-γεννα μέ τόση παιδοκτονία!

Πατερικά

Ὁ ἀνθόκηπος τῆς Ἀναστάσεως (Χρυσόστομος), σελ. 52. Γιά κάθε φόνο, ἰδιαίτερα γιά τίς ἐκτρώσεις! (Χρυσόστομος), σελ. 103. Πρὶν τὴν ἁμαρτία καὶ μετὰ τὴν ἁμαρτία, σελ. 124. Ὅλοι ἦρθαν στὸν Γεννηθέντα, σελ. 183.

Θεολογικά

Στὰ βήματα τῶν Πατέρων, σελ. 5. Ἡ δικαίωσις ἐν Χριστῷ, σελ. 21, 37, 53. † Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου: Αὐτεξουσίως ἀναστήθηκε, σελ. 69. † Μητροπολίτου Ἀττικῆς Νικοδήμου: Ἡ ἕκτη αἴσθησις, σελ. 150. Οἱ φίλοι κατ' ὄνομα σελ. 167.

Πνευματικά

Ἐνα θαῦμα θά σέ ἐπειθε; σελ. 101. Τό μεγαλύτερο θαῦμα, σελ. 117. Πῶς διδάσκει ὁ Νικοπόλεως Μελετίος; σελ. 133.

Κοινωνικά -οικογενειακά

Ἄνδρας καὶ γυναίκα, σελ. 85. «Γάμος» ὁμοφυλοφίλων σελ. 134.

Διάφορα

Χριστός Ἀνέστη, σελ. 71. Κατασκήνωσις 2015 Ἁγίου Στεφάνου, σελ. 80. Πρόγραμμα κατασκηνώσεως, σελ. 96. Δεῦτε λάβετε φῶς σελ. 151. Παναγία καί... κολιέδες! σελ. 165. † Μητροπολίτου Ἀττικῆς Νικοδήμου: Ἄθεϊα ἢ διωγμός; σελ. 181.

Ἐκδημίες

Κληρικός τῆς ὑπομονῆς: † πρεσβύτερος Γεώργιος Μύρου, σελ. 87. † πρεσβύτερος Γεώργιος Κρητικός - † πρεσβύτερος Εὐστράτιος Δήμου - † θεολόγος Μιχαὴλ Μιχαηλίδης, σελ. 157.

Ἐλεύθεροι σχολιασμοί

Ἀσέλγεια καὶ ἀπό... χριστιανούς! - Ἀντίστασις στό ὁμοφυλοφιλικό κῶμα - Τυτλοφοροῦντες καὶ χρυσοφοροῦντες - Ὅταν οἱ ἐπίσκοποι

δέν εἶναι λέοντες - Πρὸς τί μέ τόν Πάπα; σελ. 13-16. — Διάκονοι Καινῆς Διαθήκης - Ὁ παπά-ναυαγός... σωτήρας! - Ἄγριότητα Α, Β, Γ, Δ - Μᾶς διδάσκει ὁ Ἐρντογάν, σελ. 29-32. — Ἡ μελέτη τῆς Γραφῆς - Ποῦ βρέθηκε τόση ἀθεΐα; - Ἄθερά πεντα ἄθεος! - Βέτο μόνο οἱ ἔκφυλοι; σελ. 45-47. — Τό μέγᾳφωνο τῆς Ἀναστάσεως - Καί ἄλλα προνόμια σέ προνομιούχους; - Συμπόνοια γιά κάθε «καροτσάκι»; - Χρήματα γιά τὴν Πατρίδα, σελ. 61-64. — Ὁ χριστιανὸς ἀθλητής - Τό κράτος καὶ τιμωρεῖ! - Ἀκατάληπτες καταλήψεις - Τί λατρεύουμε καὶ τί προσκυνοῦμε; - Ἄγιοι μάρτυρες σύγχρονοι - Παγκόσμιο τό Χριστός Ἀνέστη, σελ. 76-80. — Εἶμαστε στὴν οικογένειά Του - Ὁ «εὐαγγελιστής» τοῦ ἀθεϊσμοῦ - Συμπάθεια, ὄχι μεροληψία - Ἡ ἀγάπη πάντα στέγει - Ζητᾶμε κυρίως τό πρῶτο, σελ. 92-96. — Σεμνότητα, ἰδίως στό Ναό - Καλὸς δάσκαλος ἢ παραπαιδεία; - Μέγας μασόνιος εἶναι καὶ ὀφικιαλῖος! - Ἀποθέματα πλοῦτου! - Πατέρας - Τέρας! Ὅλα γιά τό παιδί! σελ. 108-112. — Εὐλογημένος ὁ καρπός - Προστάτης τῶν ὁμοφυλοφίλων καί... φιλοαγιορείτης! - Ἀγιορείτης ἡγούμενος γιά τίς εἰκόνες - Δύο σεμνοὶ ἐπίσκοποι - Μετὰ τὰ χειροκροτήματα, σελ. 125-128. — Πιθανότητα καὶ βεβαιότητα - Γιατί μετέδωσε τὴ θεία Κοινωνία; - Ξεθεμέλιωμα τοῦ γάμου - Ἡ Ἑλλάδα πεθαίνει σελ. 141-144. — Ὁ Χριστός καὶ τὰ παιδιά - Ἀμβλώσεις καὶ Πάπας - Γκρέμισμα Ναοῦ! - Ἡ προσευχὴ μπαίνει σέ βιτρίνα; - Μετανάστυ καὶ φιλοξενία, σελ. 157-160. Στὸ βιβλίο τοῦ οὐρανοῦ! - Σέ ὑπουργεῖα... ἄθεος; - Παιδεία ἄθεη; - Καὶ πάλι τό δημογραφικό - Ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας - Ὅχι πόθεν, ἀλλὰ γιατί ἔσχες; σελ. 172-176. — Ἦλθε γιά νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην - Σοδομιτισμός - ΛΟΑΤΚΙ! - Ἐπείγει ὁ ξεσηκωμός - Σφαγιασμός... ἐπιστημονικός! - Σκοτάδι τρομοκρατίας, σελ. 188-191.

Προσφορά

Πνευματικό δῶρο γιά τὰ Χριστούγεννα.

- Τό Χρυσόστομικό λεξικό (5 πολυτελεῖς τόμοι) προσφέρεται στοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ στή μοναδική τιμὴ τῶν **56 εὐρώ** (συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀντικαταβολῆς) ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ τιμὴ τῶν 100 εὐρώ (χωρὶς ἔξοδα ἀποστολῆς).

- Πληροφορίες καὶ παραγγελίες στὰ τηλέφωνα: 2103212713 καὶ 2109765440.